

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/87/2021
Identifikačné číslo spisu: 1212207986
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1212207986.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v spore žalobcu: HS - INGREAL a.s., so sídlom Bellova 3, Košice, IČO: 36 212 156, zastúpenému správcom konkurznej podstaty JUDr. Milan Okajček, Žriedlová 3, 040 01 Košice, za účasti vedľajšieho účastníka (do 30.6.2016) KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, proti žalovanému: Eiffage Construction Slovenská republika, s.r.o., so sídlom Hraničná 12, Bratislava, IČO: 35 740 655, zastúpenému JUDr. Michal Vágaš, advokát so sídlom Nová Rožňavská 136, 831 04 Bratislava, v konaní o zaplatenie 10.537,43 Eur s príslušenstvom, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22. apríla 2017 č. k. 3Cob/231/2015-481, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22. apríla 2017 č. k. 3Cob/231/2015-481 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“), ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 26. marca 2015 č. k. 23Cb/55/2012-445, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10.537,43 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 14% ročne zo súm: 40.039,24 Eur od 13.5.2008 do 23.3.2012, 10.537,43 Eur od 24.3.2012 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 0,05% za každý deň omeškania zo súm: 40.039,24 Eur od 13.5.2008 do 23.3.2012, 10.812,35 Eur od 24.3.2012 do zaplatenia a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 13.812,35 Eur a iných trov konania žalobcu v sume 1.185,50 Eur k rukám právneho zástupcu žalobcu, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Na odvolanie žalovaného, Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“), ako odvolací súd, napadnutým rozsudkom zo dňa 22. apríla 2017, č. k. 3Cob/231/2015-481, rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 26. marca 2015 č. k. 23Cb/55/2012-445 potvrdil a žalobcovi priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom odvolania zistil, že žalovaný

neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali správnosť či zákonnosť záverov okresného súdu, na základe čoho odvolací súd skonštatoval vecnú správnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie

(č. l. 503 a nasl. spisu) žalovaný (ďalej aj ako „dovolateľ“), prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 420 písm. c/ Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C.s.p.“) a ust. § 420 písm. f/ C.s.p..

3.1. V rámci dovolania žalovaný poukázal na skutočnosť, že počas odvolacieho konania bol uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 24.05.2016 č. k. 31K/24/2016-135, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 01.06.2016, vyhlásený konkurz na majetok žalobcu, do funkcie správcu konkurznej podstaty dlžníka (v tomto konaní žalobcu) bol ustanovený JUDr. Milan Okajček, so sídlom Žriedlová 3, 040 01 Košice (ďalej aj „správca“) a v súlade s ust. § 47 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „ZKR“) platí, že odvolacie konanie bolo vyhlásením konkurzu prerušené. Žalovaný ďalej uviedol, že je nepochybné, že odvolací súd nedisponoval informáciou o konkurze vyhlásenom na žalobcu a postupoval nezákonne, nakoľko konal a rozhodol vo veci počas zo zákona prerušeného konania a zároveň konal s účastníkom, ktorý nemal právo samostatne konať pred súdom, keďže správca konkurznej podstaty nepožiadal návrhom o pokračovanie v odvolacom konaní pred vydaním rozhodnutia vo veci, odvolacie konanie je doposiaľ prerušené a správca konkurznej podstaty žalobcu nie je namiesto žalobcu, ktorý vyhlásením konkurzu stratil spôsobilosť konať pred súdom, stranou v konaní (§ 47 ods. 5 ZKR). Na podporu svojej argumentácie citoval žalovaný vo svojom dovolaní z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/8/2008, 3 M Cdo/16/2014 a 3Obdo/27/2015.

3.2. Dovolateľ záverom žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a súčasne, aby priznal žalovanému plnú náhradu trov dovolacieho konania.

4. Intervenient (KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group) vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu zo dňa 2.11.2017 (na č.l. 540 spisu) uviedol, že žalovaný nijakým spôsobom nepreukázal, aký vplyv by malo odstránenie ním namietaného nedostatku na strane žalobcu na konečné rozhodnutie v spore z pohľadu žalovaného a žiadal dovolanie žalovaného zamietnuť ako nedôvodné.

5. Správca konkurznej podstaty žalobcu vo svojom vyjadrení zo dňa 3.11.2017 (na č. l. 545 spisu) k dovolaniu žalovaného uviedol, že odvolacie konanie prebiehalo už v čase pred vyhlásením konkurzu na majetok žalobcu a správca hneď ako sa dozvedel o tomto konaní, doručil konajúcemu súdu svoj súhlas s pokračovaním v konaní. Do momentu vyhlásenia konkurzu žalobcu zastupovala v konaní právna zástupkyňa JUDr. Alena Závodská, pričom následne po tom, ako sa o tomto konaní dozvedel správca, bol ďalší úkon (súhlas s pokračovaním v odvolacom konaní) vykonaný priamo ním (teda žalobca nekonal sám prostredníctvom svojho štatutárneho zástupcu). Správca ďalej s odkazom na uznesenie Veľkého senátu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo 2/2017 uviedol, že žalovaný pristúpil vo svojom dovolaní k neprípustnej kumulácii dovolacích dôvodov a predmetom skúmania prípustnosti dovolania má byť iba splnenie dovolacej podmienky podľa ust. § 420 písm. c/ C.s.p. a súčasne navrhol dovolanie žalovaného zamietnuť ako nedôvodné.

6. Žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 1.6.2018 (na č. l. 560 spisu) k podaniu intervenienta zo dňa 2.11.2017 a podaniu správcu konkurznej podstaty žalobcu zo dňa 3.11.2017 uviedol, že trvá na svojom dovolaní, nakoľko je zrejmé, že krajský súd konal a rozhodol vo veci samej v čase, kedy sa tak podľa zákona stať nemohlo a zároveň adresátom v takejto etape konania vydaného rozhodnutia sa stala osoba bez procesnej spôsobilosti.

7. Správca konkurznej podstaty žalobcu na výzvu súdu zo dňa 28.10.2020 (na č. l. 618 spisu) doručil podaním zo dňa 12.11.2020 (na č. l. 620 spisu) vyjadrenie, v ktorom oznámil, že podanie správcu zo dňa 16.9.2020 (na č. l. 578 spisu) je návrhom na pokračovanie v dovolacom konaní a výslovne súhlasí s pokračovaním v dovolacom konaní podľa ust. § 47 ods. 4 ZKR.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C.s.p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas

žalovaný, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpený podľa § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného je dôvodný.

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

10. Podľa ustanovenia § 419 C.s.p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p..

11. Podľa ust. § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podľa § 431 C.s.p. dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

13. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu vid' napr. III. ÚS 474/2017).

13.1. Dovolací súd považuje za potrebné v súvislosti s uvedeným a vo vzťahu k námietke neprípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov zmätočnosti v zmysle ust. § 420 C.s.p. zo strany správcu konkurznej podstaty a ním na podporu svojej argumentácie uvedeného uznesenia Veľkého senátu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo 2/2017 uviesť, že všetky vady zmätočnosti taxatívne vymenované pod písm. a/ až f/ ustanovenia § 420 C.s.p. predstavujú rovnako závažné procesné vady konania a nemožno dospieť k záveru, že vada zmätočnosti, ktorá je upravená pod skorším písmenom je závažnejšia, ako vada upravená neskôr. Uvedený názor síce vyslovil veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu v uznesení z 19. apríla 2017, sp. zn. 1VCdo 2/2017, avšak bol prekonaný neskorším rozhodnutím veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu (k tomu vid' uznesenie z 21. marca 2018, sp. zn. 1VCdo/1/2018), ako aj zjednocujúcim stanoviskom pléna ústavného súdu (vid' aj uznesenie z 25. apríla 2018, sp. zn. PLz. ÚS 1/2018).

14. Dovolací súd je pri rozhodovaní o dovolaní viazaný jednotlivými dovolacími dôvodmi tak, ako ich dovolateľ vymedzil vo svojom dovolaní (§ 440 C.s.p.).

Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.).

Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania

a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.).

15. Žalovaný prípustnosť svojho dovolania odvodnil od ust. § 420 písm. c/ Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C.s.p.“), v zmysle ktorého strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník a ust. § 420 písm. f/ C.s.p., podľa ktorého súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Z obsahu dovolania je zrejmé, že vadu konania podľa ust. § 420 písm. c/ a f/ C.s.p. videl dovolateľ v tom, že v priebehu odvolacieho konania bol na majetok žalobcu vyhlásený konkurz a bol mu - ako dlžníkovi ustanovený správca konkurznej podstaty. Napriek tomu, odvolací súd konal priamo s dlžníkom (žalobcom), aj keď tento nemal spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník a vydal napadnuté rozhodnutie v čase, kedy bolo konanie zo zákona prerušené, ktorým nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Podľa ust. § 47 ods.1 ZKR, ak tento zákon neustanovuje inak, vyhlásením konkurzu sa prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi. Lehoty v týchto konaniach ustanovené alebo určené počas prerušenia týchto konaní neplynú. Na účastníkov konania, ktorí vystupujú na strane úpadcu, prerušenie konania pôsobí, len ak ide o nerozlučné spoločenstvo alebo o intervenciu.

18. Podľa § 47 ods. 4 ZKR, v konaniach prerušených podľa odseku 1 možno pokračovať na návrh správcu; správca sa podaním návrhu na pokračovanie v konaní stáva účastníkom konania namiesto úpadcu. Ak návrh na pokračovanie v konaní nie je podaný do konca prvej schôdze veriteľov, súd vyzve správcu a dlžníka, prípadne nerozlučných spoločníkov na strane dlžníka na jeho podanie v lehote nie kratšej ako 30 dní. Ak správca v určenej lehote nevyjadrí s pokračovaním v konaní súhlas, súd pokračuje v konaní s dlžníkom, ak pokračovanie v konaní v určenej lehote navrhne dlžník alebo prípadní nerozluční spoločníci dlžníka. Nepodanie návrhu na pokračovanie v konaní v určenej lehote má účinky späťvzatia žaloby.

19. Podľa § 47 ods. 5 ZKR, súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi, možno po vyhlásení konkurzu začať len na návrh správcu, návrhom podaným voči správcovi v súlade s týmto zákonom alebo z podnetu orgánu príslušného na konanie, pričom účastníkom konania namiesto úpadcu je správca.

20. Podľa § 52 ods. 1 ZKR, vyhlásením konkurzu zanikajú úpadcove jednostranné právne úkony, ak sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu, najmä jeho príkazy, poverenia, plnomocenstvá a prokúry. Ten, komu boli príkazy, poverenia, plnomocenstvá alebo prokúry udelené, je povinný po ich zániku urobiť ešte všetko, čo neznesie odklad tak, aby úpadca neutrpel ujmu na svojich právach. Takto urobené úkony majú rovnaké právne účinky, akoby príkaz, poverenie, plnomocenstvo alebo prokúra trvali aj po vyhlásení konkurzu. Náklady týchto úkonov sú pohľadávkou proti podstate.

21. Dovolací súd z obsahu s vecou súvisiaceho spisu zistil, že uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 24.05.2016, č. k. 31K/24/2016-135, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 01.06.2016 bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu, resp. v tomto konaní žalobcu, do funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu, resp. žalobcu bol ustanovený JUDr. Milan Okajček. Krajský súd rozhodol vo veci potvrdzujúcim rozsudkom č. k. 3Cob/231/2015-481 dňa 22.4.2017, teda po viac ako 10 mesiacoch od vyhlásenia konkurzu na majetok žalobcu. Správca konkurznej podstaty podaním zo dňa 22.6.2017 (na č. l. 532 spisu) doručil odvolaciemu súdu v zmysle ust. § 47 ods. 1 a 4 ZKR návrh na pokračovanie v odvolacom konaní vedenom na odvolacom súde pod sp. zn. 3Cob/231/2015.

21.1. Z napadnutého rozsudku krajského súdu je zrejmé, že zo strany odvolacieho súdu nebolo zohľadnené vyhlásenie konkurzu na majetok žalobcu, ani ustanovenie správcu konkurznej podstaty dlžníkovi. Rovnako z obsahu spisu je evidentné, že návrh na pokračovanie v odvolacom konaní vedenom na odvolacom súde pod sp. zn. 3Cob/231/2015, ktorým návrhom sa správca v konaní zároveň stal účastníkom konania namiesto úpadcu, doručil správca súdu až 2 mesiace po vyhlásení rozsudku odvolacieho súdu.

21.2. Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd konal a rozhodol vo veci v čase, kedy bolo v zmysle ust. § 47 ods. 1 ZKR konanie zo zákona prerušené, teda bez návrhu správcu na pokračovanie v prerušenom konaní v zmysle ust. § 47 ods. 4 ZKR, resp. predmetný návrh správcu na pokračovanie v prerušenom konaní bol súdu doručený až po rozhodnutí vo veci samej, čím jednoznačne došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zistená procesná vada konania zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Úlohou odvolacieho súdu bude konať a opätovne rozhodnúť vo veci postupom v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení.

22. Vzhľadom na to, že konanie pred odvolacím súdom bolo poznačené existenciou väd zmätočnosti uvedených v ustanovení § 420 písm. c/ a f/ C.s.p., najvyšší súd dovolateľom napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C.s.p.).

23. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

24. V ďalšom konaní je odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 C.s.p.).

25. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.